

MAASELÄN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVA UTAJÄRVI, OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN PALAUTERAPORTTI

Projekti **Maaselän tuulivoimaosayleiskaava**
Projekti nro **1510081682**
Asiakirjatyyppi **Palauteraportti, osallistumis- ja arviointisuunnitelma**
Päivämäärä **21.10.2024**
Laatija **Heta Tuunanen, Ramboll Finland Oy**

SISÄLTÖ

1.	Lausunnot	1
1.1	Ilmatieteen laitos, 1.7.2024	1
1.2	Oulun Seudun Sähkö, 29.5.2024	2
1.3	Metsähallitus, 5.6.2024	2
1.4	Pohjois-Pohjanmaan liitto, 28.5.2024	2
1.5	Pohjois-Pohjanmaan museo, 1.7.2024	2
1.6	Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	3
1.7	Utajärven Riistanhoitoyhdistys, 27.6.2024	3
1.8	Suomen Erillisverkot	4
1.9	Telia Finland, 8.6.2024	4
1.10	Fingrid, 1.7.2024	4

1. Lausunnot

1.1 Ilmatieteen laitos, 1.7.2024

Ilmatieteen laitos on antanut hyväksyntänsä Maaselän tuulivoimahankkeelle 11.8.2020. Esitetyn uuden osallistumis- ja arviointisuunnitelman perusteella ei voida tarkistaa, ovatko tuulivoimahankkeen mahdolliset haittavaikutukset pysyneet samoina kuin mitä mallinnettiin ja toimitettiin Ilmatieteen laitokselle vuonna 2019. Lopullista lausuntoa varten toivomme tuulivoimaloiden suunnitellut sijainnit tiedoksi, ja jos ne ovat muuttuneet merkittävästi aikaisemmista, Ilmatieteen laitos pyytää teettämään uuden mallinnuksen säätökvaikutusten arvioimiseksi.

Ilmatieteen laitos haluaa ilmaista huolensa, sillä vuoden 2020 jälkeen Maaselän tuulivoimahankkeen alueen läheisyyteen on suunnitteilla uusia, suuria tuulivoimahankkeita, kuten Ponteman ja Tornikankaan hankkeet. Näiden hankkeiden yhteishaittavaikutukset tulevat olemaan merkittäviä säätökvaikutuksiin ja saattavat heikentää alueen sääpalveluja, erityisesti ukkossadetilanteissa, ja voivat vaikuttaa esimerkiksi lentosään havainnointiin. Ilmatieteen laitos on antanut hyväksyntänsä näille tuulivoimahankkeille pohjautuen ilmoitettuihin arviointikriteereihin, mutta jatkossa näitä arviointikriteereitä tullaan kiristämään. Mikäli hankkeet eivät toteudu ja hankekehitys lopetetaan, kiristyneitä arviointikriteereitä tullaan soveltamaan uusiin hankkeisiin.

Vastaus: Tuulivoimaloiden uudet sijainnit on toimitettu Ilmatieteen laitokselle tiedoksi.

1.2 Oulun Seudun Sähkö, 29.5.2024

Pyydämme Teitä ottamaan huomioon, että tuulivoimapuiston ja siihen liittyvän voimajohdon suunnittelualueella sijaitsee Oulun Seudun Sähkö Verkkopalvelut Oy:n omistamia 20 kV:n ja 0,4 kV:n johtoja. Nykyisten johtojen sijainti on huomioitava tuulivoimapuiston ja siihen liittyvän voimajohdon suunnittelussa ja toteutuksessa.

Mahdolliset johtojen siirto- ja suojaamistarpeet ja niistä aiheutuvat kustannukset on selvitettävä erillisissä risteämäselvityksissä. Tarvittavat johtosiirrot ja suojaukset voidaan toteuttaa laskutyönä.

Vastaus: Voimajohtojen sijainnit huomioidaan myöhemmissä suunnitteluvaiheissa, kun hankkeen sähkönsiirto tarkentuu. Merkitään tiedoksi.

1.3 Metsähallitus, 5.6.2024

Maaselän hankealueen lähivaikutusalueella ei sijaitse Metsähallituksen hallinnassa olevia suojelualueita tai suojeluun varattuja kohteita. Metsähallitus antaa lausuntonsa suunnitelmasta lajisuojeluun liittyvässä roolissaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan hankkeen aiemman YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjä luontoselvityksiä on tarkoitus päivittää ja tehdä tarvittaessa uusia selvityksiä, mukaan lukien mm. petolintuseuranta ja metsäpeuraselvitys. Selvitysmenetelmiä ei tässä vaiheessa ole kuvattu tarkemmin, joten Metsähallitus kehottaa kiinnittämään huomiota käytettävien menetelmien ja seuranta-aikojen riittävyteen selvitysten laadun varmistamiseksi.

Hankealue vaikutusalueineen kuuluu Suomenselän metsäpeurakannan elinalueisiin. Metsäpeuraselvityksessä tulee hyödyntää Luonnonvarakeskuksen tuottamia aineistoja, maastohavainnointia sekä uutta vasta julkaistua metsäpeuran kesäelinympäristöjen ennustekarttaa, joka auttaa tunnistamaan metsäpeuralle tärkeitä vasanhoitoympäristöjä (<https://opendata.luke.fi/dataset/doi-10-23729-2a696617-76ba-461c-bb08-4f15bb84b185>). Metsäpeura LIFE-hankeessa tuotetun ennustekartan tulkintaohjeet löytyvät Metsähallituksen verkkosivuilta (https://www.metsa.fi/wp-content/uploads/2024/06/ennustekartta-metsapeuranvasanhoitoymparistoista_policybrief_www.pdf).

Vastaus: Metsäpeuraselvityksessä on hyödynnetty lausunnossa mainittuja aineistoja. Muilta osin merkitään tiedoksi.

1.4 Pohjois-Pohjanmaan liitto, 28.5.2024

Pohjois-Pohjanmaan liitto ei anna Maaselän tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa erillistä lausuntoa. Maakuntakaavatilanne on esitetty suunnitelma-asiakirjassa riittävällä tarkkuudella. Pohjois-Pohjanmaan liitto lausuu osayleiskaavasta sen valmisteluvaiheessa.

Vastaus: Merkitään tiedoksi.

1.5 Pohjois-Pohjanmaan museo, 1.7.2024

Suunnittelualueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2015 (Maaselän ja Hepoharjun tuulipuiston arkeologinen inventointi / Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu). Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kartoilta ei käy selkeästi ilmi hankkeen tarkka aluerajaus kattojen suuren mittakaavan vuoksi. Sen vuoksi ei voida sanoa, rajautuuko muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös Maaselkä (muinaisjäänöstunnus 1000027622) hankealueen sisä- vai ulkopuolelle.

Hankealueella sijaitsee kohde Maaselkä 2 (1000037909), joka on Oulun yliopiston ja Museoviraston Lidark-hankkeessa 5p laserkeilausaineistosta automaattisesti tunnistettu tervahauta. Kohde on muinaisjäänösrekisterissä mahdollisena muinaisjäänöksenä, koska sitä ei ole tarkastettu maastossa. Kohde tulee inventoida arkeologin toimesta kaavoitushankkeen yhteydessä, jotta kohteen suojelustatus saadaan määriteltyä kaavaa varten.

Arkeologisen tutkimuksen tekijän tulee toimittaa raportti digitaalisena arviointia varten Pohjois-Pohjanmaan museolle (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että selvitys vastaa sille asetettuja tavoitteita ja laatuvaatimuksia. Raportti toimitetaan arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan palvelussa <https://asiat.museovirasto.fi/>. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäänösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi. Verkossa julkaistava tutkimusraportti ei saa sisältää yksityishenkilöiden henkilötietoja, esim. maanomistajan nimiä tai osoitteita. Raporttien lisäksi museolle on toimitettava kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset digitaalisena paikkatietomuodossa. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa Maaselän tuulivoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastaus: Arkeologista inventointia täydennetään syksyllä 2024, josta valmistuu raportti loppuvuodesta. Inventointiraportti toimitetaan museolle valmistuttuaan ja raportti liitetään kaava-aineistoon ehdotusvaiheessa. Alueelle on tehty maastokäynti syyskuussa 2024. Maastokäynnin tulokset huomioidaan jo kaavaluonnosta valmisteltaessa.

1.6 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa Maaselän tuulivoimapuiston osayleiskaavan OAS:sta, eikä näin ollen ole tarvetta antaa lausuntoa.

Vastaus: Merkitään tiedoksi.

1.7 Utajärven Riistanhoitoyhdistys, 27.6.2024

Maaselän tuulipuistoalueella on useampia metsästysseuroja, jotka harrastavat alueella pienriistan- ja hirvenmetsästystä. Alueelle rakennettavat tiet ja tuulimyllyn vaatima tila pienentävät eläinten elinalueita ja varsinkin rakennusvaiheessa haittaa aiheutuu kaikille eläimille. Tuulimyllyjen ja sähkölinjojen ympäristöjen hakkuut pienentävät eläinten elinaluetta. Metsäkanalintujen soidinalueet muuttuvat tai katoavat kokonaan.

Alue on hirvien talvehtimisalueita. Maaselän kankaan ympärillä olevat vanhat turvesuot ovat varsinkin hirville mieluisaa aluetta. Tänä talvena alueella oli paljon hirviä alueelle tapahtuneen talvimuuton vuoksi. Määrä selviää 2023 talvella Luken suorittaman hirvitalousalue 3 lentolaskennan myötä.

Alueella on tehty vuosittain myös metsäpeura havaintoja.

Suurpetoja alueella on vaihtelevasti. Alue oli susireviirialuetta vuoteen 2023 saakka. Ajantasaiset tiedot löytyvät luonnovaratieto/ karttapalvelun kautta. Karhu havaintoja ja pesintää alueella tapahtuu vuosittain. Myös ahmoja ja ilveksiä on alueella.

Vastaus: Osayleiskaavatyön yhteydessä on laadittu metsäkanalintuselvitys, metsäpeuraselvitys, suurpetoselvitys ja erillinen susiarviointi. Selvitykset ovat kaavaluonnosaineiston liitteenä. Vaikutukset eläinten elinalueille on arvioitu kaavaselostuksessa.

1.8 Suomen Erillisverkot

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Vastaus: Merkitään tiedoksi.

1.9 Telia Finland, 8.6.2024

Hankealueen läpi kulkee Telian radiolinkki oheisen liitekartan mukaisesti.

Pyydämme huomioimaan linkkijänteen sijainnin ja sijoittamaan voimalat niin että tuulivoimalan lavan ja radiolinkin välinen etäisyys on aina vähintään n.100 metriä.

Telia edellyttää, että radiolinkin korvaamiseen liittyvät kustannukset hyvitetään Teliälle tuulivoimahankkeen toimesta mikäli tuulivoimala katkaisee radiolinkin. Muussa tapauksessa linkkijänteen kohdalle suunnitellut tuulivoimalat on jätettävä rakentamatta.

Lisätietoja antaa tarvittaessa production-desk@teliacompany.com.

Vastaus: Radiolinkin ja lähimmän voimalan välinen etäisyys on yli 100 m.

1.10 Fingrid, 1.7.2024

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät veloitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittämisehdoissa (YLE). Liittämisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittämisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniiset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittämisehdot ja järjestelmätekniiset vaatimukset. Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Fingrid Oyj:llä ei ole muuta kommentoitavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Tässä kaavalausunnossa ei oteta kantaa teknisiin ratkaisuihin.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Vastaus: Merkitään tiedoksi.